

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. balandžio 30 d. Nr. 21RE2-87 (AG2-68/13-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Ingos Drąsutavičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja), Evaldo Ambrozaičio ir Vilijos Astrauskienės,

2025 m. balandžio 29 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y. skundo dalį atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 18 d. sprendimo (*duomenys neskelbtini*) „Dėl 2024 m. lapkričio 25 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) vykdymo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. balandžio 7 d. sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 28–29) priimta nagrinėti pareiškėjos X. Y. skundo dalis (b. l. 14-17) atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuria prašoma:

1) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 19 d. (pastaba, sprendimo data yra 2025 m. kovo 18 d.) sprendimą (*duomenys neskelbtini*) „Dėl 2024 m. lapkričio 25 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) vykdymo“ (toliau – ir Sprendimas);

2) įpareigoti atsakovę per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Pareiškėja skunde nurodo, kad skundžiamą Sprendimą gavo 2025 m. kovo 22 d. Nesutinka su darbingumo lygio nustatymu, kadangi negali dirbti. Pažymi, kad pareiškėja atlieka (*duomenys neskelbtini*) darbus: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Paaškina, kad dėl (*duomenys neskelbtini*) ligų to atlikti negali, ko pasekoje išsivystė (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*). Pažymi, kad serga (*duomenys neskelbtini*). Vaikšto tik (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Nurodo, kad labai dažnai turi prigulti, nes stovėti ir sėdėti neįmanoma dėl (*duomenys neskelbtini*). Sunkiai apsitarnauja buityje.

Pažymi, kad yra registruota Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Užimtumo tarnyba), kuri neturi pasiūlyti jokio nekvalifikuoto darbo. Nurodo, kad moka dirbti tik (*duomenys neskelbtini*). Augina du mažamečius vaikus ir neturi iš ko pragyventi nedirbant, o dirbti negali.

Nesutinka su priimtu Sprendimu ir prašo jį panaikinti ir įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Atsakovė 2025 m. balandžio 22 d. Komisijai pateikė atsiliepimą, kuriuo prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą (b. l. 40–43).

Nurodo faktines bylos aplinkybes bei paaiškina, kad pareiškėjos dalyvumo lygis laikotarpiu 2025 m. kovo 10 d. – 2025 m. kovo 18 d. buvo vertinamas vadovaujantis Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“, (toliau – Aprašas), jo priedais.

Pažymi, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas (Aprašo 17 punktas).

Aptaria Aprašo 24 punkte numatytą bazinio dalyvumo įvertinimo procedūrą bei paaiškina, kad dalyvumo lygio vertinimas yra kompleksinis pilnamečio asmens organizmo funkcinių sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas nustatyti asmens galimybes ir pajėgumą visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas turi būti atliekamas remiantis duomenimis, pateiktais klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba siuntime į Agentūrą ir medicininiuose dokumentuose.

Pažymi, jog nagrinėjamu atveju ginčo esmę sudaro Agentūros atliktas pakartotinis pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas vykdant 2024 m. lapkričio 25 d. Komisijos sprendimą Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) (Aprašo 57.3 papunktis), kurio metu priimtas skundžiamas Sprendimas nustatyti pareiškėjai 45 proc. dalyvumo lygį dėl priežasties (*duomenys neskelbtini*) nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2026 m. gegužės 6 d.

Dėl pakartotinio pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimo atsakovė nurodo, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius pareiškėjos bazinio dalyvumo vertinimą atliko dėl siuntime į Agentūrą ir papildomai gautuose medicininiuose dokumentuose nurodytų diagnozių pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM, toliau – ir TLK-10-AM) kodus: (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) (diagnozė įtraukta remiantis 2025 m. kovo 6 d. (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis). Vertinama kaip pagrindinė diagnozė, nes dėl sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo taikomas didžiausias bazinis dalyvumo balas); (*Duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*). (*Duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*). (diagnozė įtraukta remiantis 2024 m. kovo 25 d. (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis); (*Duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) (diagnozė įtraukta remiantis 2024 m. balandžio 11 d. (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis); (*Duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*). Pažymi, kad pagal Aprašo 1 priedo nuostatas, atitinkančias asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, nustatė bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę 79.

Nurodo, kad pakartotinai vertinant pareiškėjos bazinį dalyvumą, kaip pagrindinė vertinta diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) ir vadovautasi Aprašo 1 priedo II skyriaus 21.3 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojami (*duomenys neskelbtini*) sutrikimai ((*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*)) (vertinant sutrikimus, atsižvelgiama į ligos eigą, simptomų sunkumą, dabartinio ligos epizodo trukmę, paūmėjimų skaičių per pastaruosius vienus metus, ar, taikant adekvatų gydymą, yra atsakas, ar pasiekta tik dalinė remisija (yra kliniškai reikšmingų liekamųjų simptomų), ar yra reikšmingų ilgalaikių vaistų sukeliamų šalutinių reiškinių, ar sutrikimas dvipolis, ar dažna ciklų kaita arba asmens veiklą pagal Bendrojo veiklos vertinimo skalę (angl. – Global Assessment of Functioning (GAF) Scale) (toliau – BVVS): BVVS balų suma nuo 61 balo – lengvas sutrikimas; BVVS balų suma nuo 60 iki 41 balo – vidutinis sutrikimas; BVVS balų suma nuo 40 iki 22 balų – didelis sutrikimas; BVVS balų suma nuo 21 iki 1 balo – sunkus sutrikimas): didelis sutrikimas. Minėtas punktas taikytas, nes 2025 m. kovo 6 d. (*duomenys neskelbtini*) duomenimis asmeniui nustatytas (*duomenys neskelbtini*) dėl (*duomenys neskelbtini*). Gydytojo specialisto nurodyta, kad stebimi ryškūs darbinės veiklos sutrikimai, su niekuo nenori (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*),

neskelbtini). Didžiąją laiko dalį yra (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*). Asmens veikla pagal Bendrojo veiklos vertinimo skalę (angl.– Global Assessment of Functioning (GAF) Scale) (BVVS), vertinant 1-3 mėnesio laikotarpiu, simptomų išreikštumas atitinka (*duomenys neskelbtini*). Dėl pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) nustatytas bazinis dalyvumas yra 78 balai (= 39 x 2 balai). Paaiškina, kad didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas sunkus sutrikimas (BVVS balų suma nuo 21 iki 1 balo).

Nurodo, kad vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Aprašo 1 priedo V skyriaus 32.2 papunkčiu. Pastarasis kriterijus taikomas kai nustatytas kvėpavimo funkcijos sutrikimas ir kitos plaučių ligos (plaučių funkcijos sutrikimo laipsnis nustatomas remiantis objektyviais tyrimų (spirometrijos, dujų difuzijos tyrimo, fizinio krūvio mėginio tyrimo, arterinio kraujo dujų tyrimo) rezultatais. Plaučių funkcijos tyrimai atliekami prietaisais, atitinkančiais diagnostinius techninius reikalavimus, griežtai laikantis tam tikrų metodikų. Plaučių funkcija vertinama, kai po optimalaus gydymo yra remisija, bet ne ligos paūmėjimo periodu. Sergant obstrukcinėmis plaučių ligomis, vertinami spirometrijos, atliktos su bronchus plečiančiu mėginiu, duomenys. Sergant intersticinėmis plaučių ligomis ar esant būklių, lemiančių plaučių restrikciją, tiriamas ir difuzinis plaučių pajėgumas, gyvybinė plaučių talpa. Fizinio krūvio testas atliekamas, kai dusulio intensyvumas ramybės būsenoje ar fizinio krūvio metu neatitinka spirometrijos, dujų difuzijos ar arterinio kraujo dujų tyrimo duomenų. Jei, atliekant spirometrijos, dujų difuzijos ar arterinio kraujo dujų tyrimą, nustatomas sunkus ar labai sunkus plaučių funkcijos sutrikimas (kriterijai nurodyti Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų V skyriaus 32.4 punkte), fizinio krūvio testo atlikti nereikia. Plaučių funkcijos sutrikimo laipsnis nustatomas pagal labiausiai pakitusius tyrimų rezultatus): forsuoto iškvėpimo tūris per pirmą sekundę (toliau – FEV1) > 40 proc. normos, bet < 60 proc., kai FEV1/VC (ar FEV1/FVC) rodiklis yra mažesnis už individualią ANR arba Z Score mažesnis už – 1,64, arba DLCO yra > 40 proc. normos, bet < 60 proc. normos, arba VO2 maks. yra > 15 ml/(kg/min.), bet < 20 ml/(kg/min.).

Atsakovė pažymi, kad taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, asmeniui nustatyta iš (*duomenys neskelbtini*), patvirtintu spirogramos duomenimis. 2024 m. kovo 25 d. spirogramos duomenys: (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. kovo 25 d. (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos duomenimis. Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis dalyvumas yra 1 balas, jis prilyginamas gretutinės diagnozės koeficientui 1. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta FEV1 < 40 proc. normos, kai FEV1/VC (ar FEV1/FVC) rodiklis yra mažesnis už individualią ANR arba Z Score mažesnis už – 1,64, arba DLCO yra < 40 proc. normos, arba VO2 maks. yra < 15 ml/(kg/min.), arba yra kvėpavimo sistemos ligų padarinių (tracheostoma, trachėjos stentas, pleuros fistulė) ir dažni lėtiniai kvėpavimo sistemos ligų paūmėjimai.

Paaiškina, kad vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1 papunkčiu. Pastarasis kriterijus taikomas ligų, traumų ir kitų dėl išorinių priežasčių atsiradusių padarinių atveju, kai nustatytas stuburo funkcijos sutrikimas: vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifoze (I–II°), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Taikant minėtą papunktį, nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, asmeniui nustatytas (*duomenys neskelbtini*). 2023 m. vasario 14 d. (*duomenys neskelbtini*) magnetinio rezonanso tomografija – (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. balandžio 11 d. (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis dalyvumas yra 0 balų, jis nėra prilyginamas gretutinės diagnozės koeficientui. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas didelis stuburo judesių apribojimas ar III-IV laipsnio stuburo deformacijos, ar galūnių raumenų jėgos sumažėjimas iki 3 balų pagal Lovetto skalę.

Atkreipia dėmesį, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, remdamasis asmens medicininiais dokumentais ir taikydamas iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusio teisės akto, reglamentavusio darbingumo lygio nustatymą, analogiją, konstatavo, kad vertinant asmens stuburo

funkcijos sutrikimus, kai išlieka riboti stuburo juosmeninės dalies judesiai (judesių amplitudė įvertinta neutralaus nulio metodu) atitinka vidutinio judesių apribojimo, o ne didelio judesių apribojimo įvertis. Pažymi, kad analogiškas stuburo judesių apribojimo vertinimas numatytas ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. gegužės 23 d. įsakymo „Dėl sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklių patvirtinimo“ 1 priedo X skyriuje.

Nurodo Aprašo 24.2–24.4 papunkčius ir paaiškina, kad pagrindinės diagnozės balą (2) padauginus iš pagrindinės diagnozės (organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento (39), gautas pagrindinės diagnozės balų rezultatas ($78 = 39 \times 2$). Vieno organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinio dalyvumo kriterijaus balas yra 1, šis balas dauginamas iš koeficiento, kurio reikšmė 1, gautas gretutinės diagnozės balų rezultatas 1 (1×1). Gretutinių diagnozių balų rezultatą (1) sudėjus su pagrindinės diagnozės rezultatu, gauta bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmė $79 = (78 + 1)$.

Atsakovė paaiškina, kad vykdydama Komisijos sprendimą (*pastaba*, Komisijos 2024 m. lapkričio 25 d. sprendimas Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024), 2025 m. kovo 17 d. pakartotinai užpildė individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas), kurio metu nustatyta 47 balų suma. Nurodo Aprašo 25 punktą ir paaiškina, kad bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (79) sudėjus su klausimyno balais (47), nustatytas galutinis dalyvumo lygis balais (126), kuris patenka į intervalą nuo 106 iki 130 balų, todėl pareiškėjai nustatomas 45 procentų dalyvumo lygis (vadovaujantis Aprašo 27.10 papunkčiu). Dalyvumo lygio priežastis (*duomenys neskelbtini*) nustatyta pagal Aprašo 37.1 papunktį.

Dėl dalyvumo lygio termino nurodo Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo (toliau – ir ANTAPI) 19 straipsnio 6 dalies 3 punktą ir Aprašo 47.3 punktą bei pažymi, kad atlikus pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, nustatomas mažesnis asmens dalyvumo lygis. Tokiu atveju dalyvumo lygio termino pradžia yra Agentūros teritorinio skyriaus sprendime nurodyta dalyvumo lygio termino pradžia – asmeniui nustatytas nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2026 m. gegužės 6 d., nes (*duomenys neskelbtini*), prognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens dalyvumo lygio pasikeitimui per artimiausius 24 mėnesius.

Kritiškai vertina pareiškėjos skundo argumentus, kuriais ji nesutinka su skundžiamu Sprendimu dėl nustatyto dalyvumo lygio, remdamasi tuo, kad dėl stuburo ligų negali dirbti (*duomenys neskelbtini*) darbo, o Užimtumo tarnyba esą negali pasiūlyti jokio nekvalifikuoto darbo. Pažymi, kad dalyvumo lygio nustatymas nėra tiesiogiai susijęs su konkrečios profesijos ar darbo rinkoje siūlomos veiklos galimybėmis, tai kompleksinis procesas, kurio metu vertinama, kaip nustatyti organizmo funkcijų sutrikimai veikia asmens gebėjimą dalyvauti visuomenės gyvenime plačiąja prasme – įskaitant, bet neapsiribojant, profesine veikla. Pažymi, kad Agentūra nėra įdarbinimo institucija ir neatlieka asmens profesinių gebėjimų ar konkrečių darbo galimybių vertinimo pagal darbo rinkos paklausą. Agentūros funkcija – objektyviai įvertinti asmeniui nustatytus organizmo funkcinis sutrikimus, taikant teisės aktų nustatytą metodiką, ir, remiantis tuo, nustatyti dalyvumo lygį. Paaiškina, kad sprendimas dėl dalyvumo lygio negali būti grindžiamas vien tuo, ar asmuo gali dirbti konkrečios rūšies darbą ir kokios galimybės jai pasiūlomos Užimtumo tarnyboje.

Nurodo ANTAPI 12 straipsnio 2 dalį ir pažymi, kad Agentūra priima sprendimą dėl dalyvumo lygio nustatymo, vadovaudamasi nustatytais vertinimo kriterijais, ir neturi diskrecijos vertinti ar asmuo gali dirbti tam tikrą darbą, ar kokios galimybės jai šiuo metu siūlomos Užimtumo tarnyboje. Pažymi, kad pareiškėjos argumentai grindžiami jos situacija darbo rinkoje ir galimybėmis dirbti (*duomenys neskelbtini*) ar kitą (*duomenys neskelbtini*) darbą, nėra tiesiogiai susiję su dalyvumo lygio nustatymo kriterijais ir negali būti pagrindu abejoti priimto Sprendimo pagrįstumu.

Atsakovė pažymi, kad skundžiamas Sprendimas priimtas laikantis teisės aktais nustatytų pagrindinių procedūrų ir taisyklių, pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimas atliktas remiantis byloje esančiais ir surinktais duomenimis. Sprendimas savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, jame atsakovė pateikė išsamius motyvus, kaip buvo vertinamas pareiškėjos dalyvavimas ir aiškiai nurodė priežastis, kodėl ir kaip nustatytas dalyvumo lygis. Skundžiamas sprendimas atitinka Viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 10 straipsnio 5 dalyje įtvirtintus administraciniam sprendimams keliamus reikalavimus ir buvo priimtas nepažeidžiant VAI 3 straipsnyje įtvirtinto įstatymo viršenybės principo, todėl, atsakovės nuomone, nėra nei teisinio, nei faktinio pagrindo

pripažinti skundžiamą sprendimą neteisėtu ir jį panaikinti. Pažymi, kad pareiškėja skunde neįrodė aplinkybių, kurios galėtų paneigti atliktą vertinimą ir priimto sprendimo išsamumą ar pagrįstumą. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos skundas atmestinas kaip nepagrįstas.

Pareiškėjai ir atsakovei apie posėdžio vietą ir laiką pranešta tinkamai (b. l. 30–35). Pareiškėja ir atsakovė išreiškė pageidavimą / sutikimą būtų nagrinėti rašytinio proceso tvarka (b. l. 16, 43). Atsižvelgiant į bylos šalių valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas atmestinas.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 18 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl 2024 m. lapkričio 25 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) vykdymo“, kuriuo, atlikus pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą, pareiškėjai nustatytas 45 proc. dalyvumo lygis dėl priežasties *(duomenys neskelbtini)* nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2026 m. gegužės 6 d., teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2025 m. gegužės 3 d. *(duomenys neskelbtini)* siuntimu pareiškėja buvo nukreipta į Agentūrą dėl dalyvumo lygio nustatymo (toliau – ir Siuntimas, b. l. 44). Siuntime nurodytos diagnozės pagal TLK-10-AM kodus: *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*. Anamnezėje nurodoma, jog *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*. Nuolat vartoja *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*. *(Duomenys neskelbtini)*. Siuntime pažymėta apie esamą *(duomenys neskelbtini)* įvertinimą bei tai, jog pacientė serga *(duomenys neskelbtini)*, vartoja *(duomenys neskelbtini)*.

Pareiškėja 2024 m. gegužės 7 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti dalyvumo lygį (Agentūroje registracijos Nr. *(duomenys neskelbtini)*, toliau – ir Prašymas, b. l. 44–45).

Agentūros Tauragės teritorinis skyrius laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2024 m. birželio 5 d. atliko pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, kurio metu Agentūros Kauno IV teritorinio skyriaus vyr. specialistė 2024 m. gegužės 7 d. užpildė Individualios pagalbos poreikio klausimyną, individualios pagalbos poreikis įvertintas 43 balais (b. l. 52–54). 2024 m. birželio 5 d. Agentūros Tauragės teritorinio skyriaus sprendimu Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas, b. l. 46–47) nuspręsta pareiškėjai nustatyti 50 proc. dalyvumo lygį laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2025 m. gegužės 6 d. Teritorinio skyriaus sprendimas priimtas 2024 m. birželio 5 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. *(duomenys neskelbtini)* pagrindu (b. l. 48–51). Šiame akte nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė *(duomenys neskelbtini)* atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų (Aprašo 1 priedo) 32.2 papunktį, kai forsuoto iškvėpimo tūris per pirmą sekundę (toliau – FEV1) > 40 proc. normos, bet < 60 proc., kai FEV1/VC (ar FEV1/FVC) rodiklis yra mažesnis už individualią ANR arba Z Score mažesnis už – 1,64, arba DLCO yra > 40 proc. normos, bet < 60 proc. normos, arba VO2 maks. yra > 15 ml/(kg/min.), bet < 20 ml/(kg/min.), arba asmenų iki 18 metų lėtinės plaučių ligos (cistinė fibrozė, bronhektazinė liga, intersticinės plaučių ligos ir kt.), kai paūmėjimai kartojasi 2–3 kartus per metus, gaunant ligos sunkumą atitinkantį gydymą (būtinai duomenys medicininėje dokumentacijoje) ir (ar) vaikų nuo 6 metų kvėpavimo funkcijos rodikliai yra: 70 proc. < FEV1 < 90 proc. normos ir (ar) 70 proc. < VC, FVC < 90 proc., ir (ar) esant kitų organizmo funkcinių sistemų pažeidimų dėl plaučių ligos, arba asmenų iki 18 metų – lėtinės plaučių ligos (cistinė fibrozė, bronhektazinė liga, intersticinės plaučių ligos ir kt.), kai paūmėjimai ne dažnesni nei kartą per metus, gaunant atitinkamą gydymą ir (ar) nesant kitų organizmo funkcinių sistemų pažeidimų, nes *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*. Spirometrija: *(duomenys neskelbtini)*. *(Duomenys neskelbtini)*, patvirtinta 2023 m. sausio 20 d. *(duomenys neskelbtini)* konsultacija. Taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas. Nurodyta, jog vertinant bazinį dalyvumą, taikyta gretutinė diagnozė *(duomenys neskelbtini)*, atitinkanti Bazinio dalyvumo kriterijų 51.1 vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skoliozė, ir (ar) kifozė (I-II⁰), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo, nes *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*. Taikant

ši papunktį nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas. Šias aplinkybes patvirtina 2024 m. balandžio 11 d. (*duomenys neskelbtini*) konsultacijos ir Siuntimo į Agentūrą duomenys. Bazinis dalyvumas įvertintas 39 balais, 2024 m. birželio 5 d. dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) dalyje „Klausimyno vertinimas“ nurodyti 43 balai. Priimtas sprendimas nustatyti 50 proc. dalyvumo lygį ir 50 proc. netekto dalyvumo lygį.

Nesutikdama su Teritorinio skyriaus sprendimu, pareiškėja 2024 m. birželio 19 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (toliau – ir Skundas, b. l. 55).

Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimu Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ (toliau – ir 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimas, b. l. 60–61) nuspręsta pakeisti Teritorinio skyriaus sprendimą dalyje dėl termino ir pareiškėjai nustatyti 50 proc. dalyvumo lygį 2 metams. Sprendimų kontrolės skyrius išnagrinėjo medicininius duomenis dėl Siuntime nurodytų diagnozių pagal TLK-10-AM kodus: pagrindinė diagnozė – (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti Aprašo 1 priedo 32.2 papunktį, pagrindinės diagnozės reikšmė balais – 1, dauginama iš koeficiento 39, rezultatas – 39 balai. Vertinant bazinį dalyvumą, taikytos gretutinės diagnozės (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), atitinkančios Aprašo 1 priedo 51.1 papunktį, kai vyrauja (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Gretutinių diagnozių balo reikšmė – 0. Vadovaujantis Aprašo 24.1.2 papunkčiu nevertinta diagnozė (*duomenys neskelbtini*). Individualios pagalbos poreikis balais nurodytas – 43 balai. Dalyvumo lygis balais – 82. Vadovaujantis Aprašo 27.11 papunkčiu, nustatytas 50 procentų dalyvumo lygis laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2026 m. gegužės 6 d. Sprendimas priimtas 2024 m. rugpjūčio 30 d. Dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) pagrindu (b. l. 62–66).

Bylos duomenimis nustatyta, kad Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriuje 2024 m. lapkričio 25 d. priimtas sprendimas Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) (b. l. 111–116), kuriuo buvo panaikintas Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimas Nr. (*duomenys neskelbtini*) „Dėl dalyvumo lygio“ ir atsakovė buvo įpareigota iš naujo išnagrinėti pareiškėjos prašymą dėl dalyvumo lygio nustatymo ir priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Komisija, įvertinusi byloje nustatytas faktines aplinkybes ir dalyvumo lygio nustatymo teisinį reglamentavimą, padarė išvadą, jog Agentūra, pakartotinai vertindama pareiškėjos dalyvumo lygį, neužpildė Individualios pagalbos poreikio klausimyno ir todėl padarė procedūrinį pažeidimą, sąlygojusį 2024 m. rugpjūčio 30 d. sprendimo neteisėtumą. Taip pat Komisija atkreipė dėmesį į tai, jog byloje skundžiamame sprendime atsakovė, vadovaudamasi Aprašo 24.1.2 papunkčiu, nevertino diagnozės (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*), t. y., nurodė diagnozės kodą ir diagnozės pavadinimą, tačiau jokių motyvų dėl diagnozės įvertinimo nenurodė. Komisijos vertinimu, atsakovės veiksmai laikytini nesuderinamais su gero administravimo, išsamumo principais. Be kita ko, Komisija pažymėjo, kad skundžiamas sprendimas priimtas nesilaikant Aprašo 59, 63 punktuose nurodytų pakartotinio dalyvumo vertinimo terminų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. sausio 8 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 117), 2025 m. vasario 12 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 119) ir 2025 m. kovo 3 d. raštu Nr. (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 119) kreipėsi į (*duomenys neskelbtini*) prašydamas patikslinti pareiškėjos medicininiuose dokumentuose įrašytą diagnozę (*duomenys neskelbtini*), nurodant sutrikimo sunkumą (lengvas, vidutinis, didelis ar sunkus).

Iš byloje pateiktų įrodymų nustatyta, kad 2025 m. kovo 6 d. buvo atliktas pareiškėjos funkcionavimo sutrikimo vertinimas – užpildyta Bendro veiklos vertinimo skalė, psichologinė, socialinė ir darbinė veikla įvertinta 35 balais, nustatytas (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 120).

2025 m. kovo 6 d. (*duomenys neskelbtini*) patikslino Siuntimo duomenis dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) (b. l. 121)

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vykdamas Lietuvos administracinių ginčų komisijos 2024 m. lapkričio 25 d. sprendimą Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024), atliko pakartotinį pareiškėjos dalyvumo vertinimą ir 2024 m. kovo 18 d. priėmė sprendimą Nr. (*duomenys neskelbtini*) (minėta, toliau – ir Sprendimas, b. l. 124–127), kuriuo pareiškėjai nustatytas 45 proc. dalyvumo lygis dėl priežasties (*duomenys neskelbtini*) nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2026 m. gegužės 6 d.

Sprendime nurodyta, jog Sprendimų kontrolės skyrius objektyviai ir visapusiškai išnagrinėjo medicininius duomenis dėl 2024 m. gegužės 3 d. (*duomenys neskelbtini*) siuntime į Agentūrą nurodytų diagnozių pagal Tarptautines statistines ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo

pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10- AM) kodus: *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* (diagnozė įtraukta remiantis 2025 m. kovo 6 d. *(duomenys neskelbtini)* konsultacijos duomenimis. Skirtingai nei siuntime į Agentūrą, vertinama kaip pagrindinė diagnozė, nes dėl sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo taikomas didžiausias bazinis dalyvumo balas); *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* (diagnozė įtraukta remiantis 2024 m. kovo 25 d. *(duomenys neskelbtini)* konsultacijos duomenimis); *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* (diagnozė įtraukta remiantis 2024 m. balandžio 11 d. *(duomenys neskelbtini)* konsultacijos duomenimis); *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* ir, vadovaudamasis Aprašo 1 priedo nuostatomis, atitinkančiomis asmeniui diagnozuotus sveikatos funkcinius sutrikimus, nustatė bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę 79.

Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys neskelbtini)*, vadovautasi Aprašo 1 priedo II skyriaus 21.3 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui diagnozuojami *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)* (vertinant sutrikimus, atsižvelgiama į ligos eigą, simptomų sunkumą, dabartinio ligos epizodo trukmę, paūmėjimų skaičių per pastaruosius vienus metus, ar, taikant adekvatų gydymą, yra atsakas, ar pasiekta tik dalinė remisija (yra kliniškai reikšmingų liekamųjų simptomų), ar yra reikšmingų ilgalaikių vaistų sukeltųjų šalutinių reiškinių, ar sutrikimas dvipolis, ar dažna ciklų kaita arba asmens veiklos pagal Bendrojo veiklos vertinimo skalę (angl.– Global Assessment of Functioning (GAF Scale) (toliau – BVVS): BVVS balų suma nuo 61 balo – lengvas sutrikimas; BVVS balų suma nuo 60 iki 41 balo – vidutinis sutrikimas; BVVS balų suma nuo 40 iki 22 balų – didelis sutrikimas; BVVS balų suma nuo 21 iki 1 balo – sunkus sutrikimas): didelis sutrikimas. Taikant minėtą papunktį nustatytas 2 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, asmeniui nustatytas *(duomenys neskelbtini)*. Stebimi *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*. Didžiąją laiko dalį yra *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)*. (Duomenys neskelbtini). Sveikatos būklė patvirtinta 2025 m. kovo 6 d. *(duomenys neskelbtini)* konsultacijos duomenimis. Dėl pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) nustatytas bazinis dalyvumas yra 78 balai (= 39 x 2 balai). Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas sunkus sutrikimas (BVVS balų suma nuo 21 iki 1 balo).

Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys neskelbtini)*, vadovautasi specializuotu Aprašo 1 priedo V skyriaus 32.2 papunkčiu. Pastarasis kriterijus taikomas kai nustatytas kvėpavimo funkcijos sutrikimas ir kitos plaučių ligos (plaučių funkcijos sutrikimo laipsnis nustatomas remiantis objektyviais tyrimų (spirometrijos, dujų difuzijos tyrimo, fizinio krūvio mėginio tyrimo, arterinio kraujo dujų tyrimo) rezultatais. Plaučių funkcijos tyrimai atliekami prietaisais, atitinkančiais diagnostinius techninius reikalavimus, griežtai laikantis tam tikrų metodikų. Plaučių funkcija vertinama, kai po optimalaus gydymo yra remisija, bet ne ligos paūmėjimo periodu.

Sergant obstrukcinėmis plaučių ligomis, vertinami spirometrijos, atliktos su bronchus plečiančiu mėginiu, duomenys. Sergant intersticinėmis plaučių ligomis ar esant būklių, lemiančių plaučių restrikciją, tiriamas ir difuzinis plaučių pajėgumas, gyvybinė plaučių talpa. Fizinio krūvio testas atliekamas, kai dusulio intensyvumas ramybės būsenoje ar fizinio krūvio metu neatitinka spirometrijos, dujų difuzijos ar arterinio kraujo dujų tyrimo duomenų. Jei, atliekant spirometrijos, dujų difuzijos ar arterinio kraujo dujų tyrimą, nustatomas sunkus ar labai sunkus plaučių funkcijos sutrikimas (kriterijai nurodyti Bazinio dalyvumo lygio nustatymo kriterijų V skyriaus 32.4 punkte), fizinio krūvio testo atlikti nereikia. Plaučių funkcijos sutrikimo laipsnis nustatomas pagal labiausiai pakitusius tyrimų rezultatus): forsuoto iškvėpimo tūris per pirmą sekundę (toliau – FEV1) > 40 proc. normos, bet < 60 proc., kai FEV1/VC (ar FEV1/FVC) rodiklis yra mažesnis už individualią ANR arba Z Score mažesnis už – 1,64, arba DLCO yra > 40 proc. normos, bet < 60 proc. normos, arba VO2 maks. yra > 15 ml/(kg/min.), bet < 20 ml/(kg/min.). Taikant minėtą papunktį nustatytas 1 balo bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, asmeniui nustatyta *(duomenys neskelbtini)* patvirtintu spiogramos duomenimis. 2024 m. kovo 25 d. spiogramos duomenys: *(duomenys neskelbtini)*. Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. kovo 25 d. *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)*.

neskelbtini) duomenimis. Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis dalyvumas yra 1 balas, jis prilyginamas gretutinės diagnozės koeficientui 1. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta FEV1 < 40 proc. normos, kai FEV1/VC (ar FEV1/FVC) rodiklis yra mažesnis už individualią ANR arba Z Score mažesnis už – 1,64, arba DLCO yra < 40 proc. normos, arba VO2 maks. yra < 15 ml / (kg/min.), arba yra kvėpavimo sistemos ligų padarinių (tracheostoma, trachėjos stentas, pleuros fistulė) ir dažni lėtiniai kvėpavimo sistemos ligų paūmėjimai.

Vertinant bazinį dalyvumo lygį dėl diagnozių pagal TLK-10-AM kodus (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*), vadovautasi Aprašo 1 priedo XIV skyriaus 51.1 papunkčiu. Pastarasis kriterijus taikomas ligų, traumų ir kitų dėl išorinių priežasčių atsiradusių padarinių atveju, kai nustatytas stuburo funkcijos sutrikimas: vidutinis stuburo judesių apribojimas ir (ar) stuburo degeneraciniai pakitimai ir (ar) skolioze, ir (ar) kifozė (1-11°), kai lėtinis skausmo sindromas išlieka ir po taikyto specifinio gydymo. Taikant minėtą papunktį, nustatytas 0 balų bazinis dalyvumas, nes, remiantis turimais duomenimis, asmeniui nustatytas (*duomenys neskelbtini*) ir (*duomenys neskelbtini*). Liumbosakralinės stuburo dalies judesių įvertinimas neutralaus nulio metodu: (*duomenys neskelbtini*). 2023 m. vasario 14 d. (*duomenys neskelbtini*) magnetinio rezonanso tomografija – (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*). Sveikatos būklė patvirtinta 2024 m. balandžio 11 d. (*duomenys neskelbtini*) ir siuntimo į Agentūrą duomenimis. Kadangi dėl šio organizmo funkcinio sutrikimo nustatytas bazinis dalyvumas yra 0 balų, jis nėra prilyginamas gretutinės diagnozės koeficientui. Didesnė bazinio dalyvumo lygio vertė nenustatyta, nes medicininiais dokumentais nepatvirtintas didelis stuburo judesių apribojimas ar III-IV laipsnio stuburo deformacijos, ar galūnių raumenų jėgos sumažėjimas iki 3 balų pagal Lovetto skalę. Pažymima, kad Sprendimų kontrolės skyrius, remdamasis asmens medicininiais dokumentais ir taikydamas iki 2023 m. gruodžio 31 d. galiojusio teisės akto, reglamentavusio darbingumo lygio nustatymą, analogiją, konstatavo, kad (*duomenys neskelbtini*). Analogiškas stuburo judesių apribojimo vertinimas numatytas ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2003 m. gegužės 23 d. įsakymo „Dėl sveikatos sutrikdymo masto nustatymo taisyklių patvirtinimo“ 1 priedo X skyriuje.

Sprendime paaiškinta galutinės bazinio dalyvumo reikšmės – 79 balų apskaičiavimo metodika, taip pat nurodoma, jog vykdant Komisijos sprendimą Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. kovo 17 d. pakartotinai įvertino individualios pagalbos poreikio klausimyną, nustatyta 47 balų suma. Vadovaujantis Aprašo 25 punktu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (79) sudėjus su klausimyno balais (47), nustatomas galutinis dalyvumo lygis balais (126), kuris patenka į intervalą nuo 106 iki 130 balų, ko pasekoje nustatomas 45 procentų dalyvumo lygis (vadovaujantis Aprašo 27.10 papunkčiu). Sprendimas priimtas Dalyvumo lygio vertinimo akto Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – ir Aktas Nr. (*duomenys neskelbtini*), b. l. 130–133) pagrindu, kuriame, be kita ko, nurodomas galimas darbo pobūdis ir sąlygos, t. y. rekomenduojama nedirbti veikiant: fizikiniams rizikos veiksniams (*duomenys neskelbtini*); cheminiams ir biologiniams rizikos veiksniams (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*); ergonominiams rizikos veiksniams (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*).

Nesutikdama su skundžiamu Sprendimu, pareiškėja 2025 m. balandžio 3 d. kreipėsi į Komisiją, prašydama panaikinti Sprendimą ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Skunde pareiškėja nesutinka su jai nustatytu darbingumo lygiu, argumentuodama, kad negali dirbti. Nurodo, kad jos darbas (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). (*duomenys neskelbtini*) nebegali dirbti. Išsivystė (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*), (*duomenys neskelbtini*). Sunkiai apsitarnauja buityje. Skunde nurodo, kad yra registruota Užimtumo tarnyboje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, kuri neturi pasiūlyti jokio (*duomenys neskelbtini*) darbo. Moka dirbti tik (*duomenys neskelbtini*). Neturi iš ko pragyventi, bet dirbti negali.

GINČO TEISINIUS SANTYKIUS REGLAMENTUOJA Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – ir ASNTAPI), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (minėta, toliau – ir Aprašas).

ASNTAPI paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje. Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia dalyvumo lygio, jo priežasties, atsiradimo laiko, termino, netekto dalyvumo procentų (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Minėto įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad asmeniu su negalia yra laikomas asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis, o 2 straipsnio 8 dalis pateikia dalyvumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į pilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 19 straipsnio 3 dalis). Dalyvumas įvertinamas procentais, jo lygis nustatomas 5 procentinių punktų intervalais (ASNTAPI 19 straipsnio 4 dalis). Dalyvumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 19 straipsnio 7 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Apraše, kurio III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punkte numatyta, jog dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas <...>. Aprašo 18 punkte numatyta, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį: užpildo Individualios pagalbos poreikio klausimyną <...>, kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims) (18.2. punktas); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir medicininuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą <...> (18.4. punktas); prireikus raštu kreipiasi į: asmens sveikatos priežiūros įstaigą, kurios asmenį gydantis gydytojas parengė klinikinius elektroninius dokumentus arba Siuntimą į Agentūrą <...>, dėl papildomų medicininų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens baziniam dalyvumui nustatyti, pateikimo, jeigu gauti klinikiniai elektroniniai ar medicininiai dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka; kitas įstaigas ar institucijas dėl papildomų dokumentų (informacijos), reikalingų asmens dalyvumo lygiui nustatyti, pateikimo <...>, jeigu gauti medicininiai ar kiti dokumentai yra neišsamūs ar jų nepakanka; tretinio lygio asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikiančią įstaigą dėl papildomo asmens sveikatos ištyrimo <...> (18.5. punktas).

Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinų sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkias reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinus sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinų sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Numatyta kaip nustatomi pagrindinės ir gretutinės diagnozių balų rezultatai. Agentūra dalyvumo lygį balais apskaičiuoja sudėdama bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Individualios pagalbos poreikio klausimyno balus (25 punktas). Dalyvumo lygį procentais nustato galutinį dalyvumo lygio balą priskirdama skaičių

intervalui, nurodytam 27 punkte. Nustatant asmens dalyvumo lygį, pildomas Dalyvumo lygio vertinimo aktas (28 punktą). Bazinio dalyvumo kriterijai nustatyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede.

Asmens pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas atliekamas ir sprendimas dėl asmens dalyvumo lygio nustatymo priimamas per 20 darbo dienų nuo visų vertinimui atlikti reikalingų dokumentų gavimo Agentūroje dienos arba, jei pakartotinis dalyvumo lygis vertinamas vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą, – per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą terminą. Jeigu, pakartotinai įvertinus dalyvumo lygį, pakeičiamas anksčiau priimtas sprendimas dėl dalyvumo lygio, anksčiau priimtas sprendimas dėl dalyvumo lygio laikomas negaliojančiu (Aprašo 59 punktą).

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog dalyvumo lygio nustatymas yra kompleksinis pilnamečio asmens organizmo funkcinių sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Dalyvumo lygio vertinimas atliekamas remiantis objektyviais duomenimis: asmens sveikatos priežiūros įstaigos išduotu siuntimu į Agentūrą, išrašais iš medicininių dokumentų, atliktų medicininių tyrimų išvadomis, gydytojų specialistų konsultacijų išvadomis, paciento kortelėje identifikuotais įrašais. Individualios pagalbos poreikis įvertinamas užpildžius Klausimą.

Aprašo VIII skyriuje reglamentuota Agentūros teritorinių padalinių sprendimų, priimtų vertinant asmens dalyvumo lygį apskundimo tvarka ir pakartotinis dalyvumo lygio vertinimas. Šio skyriaus 57.3. punkte numatyta, jog Agentūros direktoriaus įgaliojamas valstybės tarnautojas atlieka pakartotinį dalyvumo lygio vertinimą Aprašo III skyriuje nustatyta tvarka vykdant Lietuvos administracinių ginčų komisijos sprendimą. Tai reiškia, jog Agentūra, atlikdama pakartotinį asmens dalyvumo lygio nustatymą yra saistoma aukščiau aptartų Aprašo III skyriuje nustatytų procedūrinių taisyklių.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013). Todėl Komisija šiuo aspektu negali pasisakyti ar vertinti medicininių dokumentų iš esmės.

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo, priimto vykdant Komisijos 2024 m. lapkričio 25 d. sprendimą Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024), teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjos skunde nurodytų argumentų apimtį, svarbu nustatyti ar atsakovė, priimdama Sprendimą dėl pareiškėjos dalyvumo lygio atsižvelgė į visas dalyvumo lygiui įtaką darančias ligas, patologines būkles ir su tuo susijusius organizmo funkcijų sutrikimus, ar Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos Skunde, minėtame Komisijos sprendime nurodytas aplinkybes, ar ginčijamas administracinis aktas priimtas pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 punkte įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas,

kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta: administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai.

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. sausio 8 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* (b. l. 117), 2025 m. vasario 12 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* (b. l. 119) ir 2025 m. kovo 3 d. raštu Nr. *(duomenys neskelbtini)* (b. l. 119) kreipėsi į *(duomenys neskelbtini)*, prašydamas patikslinti pareiškėjos medicininuose dokumentuose įrašytą diagnozę *(duomenys neskelbtini)*, nurodant *(duomenys neskelbtini)*, atsižvelgiant į ligos eigą, simptomų sunkumą, dabartinio ligos epizodo trukmę, paūmėjimų skaičių per pastaruosius vienerius metus, ar, taikant adekvatų gydymą, yra atsakas, ar pasiekta tik dalinė remisija (yra kliniškai reikšmingų liekamųjų simptomų), ar yra reikšmingų ilgalaikių vaistų sukeltų šalutinių reiškinių, bei pateikti užpildytą Bendro veiklos vertinimo skalę ar kitą skalę nurodančią sutrikimo sunkumą.

2025 m. kovo 6 d. buvo atliktas pareiškėjos funkcionavimo sutrikimo vertinimas – *(duomenys neskelbtini)*, *(duomenys neskelbtini)* veikla įvertinta 35 balais, nustatytas *(duomenys neskelbtini)* (b. l. 120). 2025 m. kovo 6 d. *(duomenys neskelbtini)* patikslino Siuntimo duomenis dėl diagnozės pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys neskelbtini)* *(duomenys neskelbtini)* (b. l. 121).

Vertinant naujai surinktus medicininius duomenis, Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, atsižvelgdamas į Akte Nr. *(duomenys neskelbtini)* išdėstytą pareiškėjos medicininių duomenų vertinimą, Sprendimu nusprendė, vertinant pareiškėjos dalyvumo lygį, taikyti pagrindinę diagnozę pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys neskelbtini)*. Šios diagnozės (ligos) sukeltų funkcinių sutrikimų įvertinimui vadovavosi naujai gauta 2025 m. kovo 6 d. *(duomenys neskelbtini)* išvada, pagal kurią, pritaikius Aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijų II skyriaus 21.3 papunktį, dėl pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) nustatytas bazinis dalyvumas yra 78 balai (= 39 x 2 balai). Dėl gretutinės diagnozės (ligos) pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys neskelbtini)* sukeltų funkcinių sutrikimų atsakovė rėmėsi į bylą pateiktais 2024 m. kovo 25 d. *(duomenys neskelbtini)* duomenimis, ko pasekoje, pritaikius Aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijų V skyriaus 32.2 papunkčio įvertį, nustatė bazinį dalyvumo balą – 1 balas, kurį prilygino gretutinės diagnozės koeficientui 1. Dėl gretutinės diagnozės (ligos) pagal TLK-10-AM kodą *(duomenys neskelbtini)* sukeltų funkcinių sutrikimų atsakovė rėmėsi į bylą pateiktais 2024 m. balandžio 11 d. *(duomenys neskelbtini)* konsultacijos ir siuntimo į Agentūrą duomenimis, taikė Aprašo 1 priedo Bazinio dalyvumo kriterijų XIV skyriaus 51.1 papunktį ir nustatė 0 balų bazinį dalyvumą, nes mediciniais dokumentais nepatvirtintas didelis stuburo judesių apribojimas ar III-IV laipsnio stuburo deformacijos, ar galūnių raumenų jėgos sumažėjimas iki 3 balų pagal Lovetto skalę.

Iš byloje skundžiamo Sprendimo bei Akto Nr. *(duomenys neskelbtini)* turinio matyti, jog atlikdama pakartotinį pareiškėjos dalyvumo lygio vertinimą, atsakovė 2025 m. kovo 17 d. užpildė Klausimyną, kurio balų suma – 47 balai.

Sprendime nurodyta, jog, vadovaujantis Aprašo 25 punktu, bazinio dalyvumo skaičiaus reikšmę (79) sudėjus su klausimyno balais (47), nustatomas galutinis dalyvumo lygis balais (126), kuris patenka į intervalą nuo 106 iki 130 balų, ko pasekoje, vadovaujantis Aprašo 27.10 papunkčiu, nustatomas 45 procentų dalyvumo lygis. Dalyvumo lygis, vadovaujantis ASNTAPI 19 straipsnio 6 dalies 3 punkto ir Aprašo 47.3 punkto nuostatomis, pareiškėjai nustatytas nuo 2024 m. gegužės 7 d. iki 2026 m. gegužės 6 d., nes prognozuojami aplinkos veiksnių įtakos ir (ar) asmens organizmo funkcijų sutrikimų pasikeitimai, galintys daryti įtaką asmens dalyvumo lygio pasikeitimui per artimiausius 24 mėnesius.

Sprendime pareiškėjai taip pat išaiškinta, jog pasikeitus sveikatos būklei, asmuo turi teis kreiptis į gydančią gydytoją dėl naujo siuntimo į Agentūrą išdavimo ir medicininių dokumentų parengimo, kurie turėtų būti pateikti Agentūros teritoriniam skyriui pakartotiniam dalyvumo lygio vertinimui atlikti.

Komisija, įvertinusi pakartotinio dalyvumo lygio nustatymo procedūrą reglamentuojančių ASNTAPI ir Aprašo nuostatas, byloje surinktus įrodymus, daro išvadą, jog Agentūros 2025 m. kovo 18 d. sprendimas Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl 2024 m. lapkričio 25 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) vykdymo“ yra priimtas laikantis dalyvumo lygio nustatymo procedūrų ir terminų, Sprendimas yra pagrįstas byloje surinktais įrodymais, yra išsamus ir motyvuotas. Sprendimas atitinka VAI 10 straipsnio 5 dalyje išdėstytus administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, išsamumo principą, todėl laikomas teisėtu ir pagrįstu.

Pareiškėja, skundu nurodydama savo būklės subjektyvų vertinimą, nenurodė ginčijamo Sprendimo neteisėtumą įrodančių aplinkybių, jų nepateikė Komisijai, todėl, įvertinus nustatytas faktines ir teises aplinkybes, Komisija daro išvadą, kad skundo reikalavimas panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 18 d. sprendimą Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl 2024 m. lapkričio 25 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) vykdymo“ yra nepagrįstas ir atmestinas. Netenkinus pareiškėjos reikalavimo dėl Sprendimo panaikinimo, netenkinamas ir išvestinis pareiškėjos reikalavimas įpareigoti atsakovę per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisija, įvertinusi bylos medžiagoje pateiktus asmens duomenis, susijusius su asmens sveikata, iš kurios galima identifikuoti patį asmenį bei siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, nesant šalių prašymo pripažinti tokią medžiagą nevieša, pagal įstatymo analogiją vadovaudamasi Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje <...> arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę <...> savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis, visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos X. Y. skundo dalį atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. kovo 18 d. sprendimo Nr. *(duomenys neskelbtini)* „Dėl 2024 m. lapkričio 25 d. Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyriaus sprendimo Nr. 21RE2-264 (AG2-239/16-2024) vykdymo“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos nariai

Evaldas Ambrozaitis

Vilija Astrauskienė